

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2-50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о год. 6-й пополудни.
Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровского (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попередне застережене. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

По виборах з селянської курії.

(X) Консервативне і псевдодемократичне польське дневникарство торжествує і ликує з висліду виборів в селянській курії. Між вибраними 74 послами є лише 36 давних, а нових вийшла більша половина, бо 38. Справді консерватисти осягнули найбільший успіх, бо захопили 7 нових мандатів. З консервативного стороництва вибрано 23 давних послів, а 13 нових — а з давних упало, або не убігало ся о мандат 15.

Польські т. зв. демократи втратили загалом 2 мандати. З давних вибрано 3, нових 3, а 5 давних перепало. Є їх отже загалом 6, коли доси було 8. Найбільші втрати мають польські людвці. З давних 7 вибрано лише 1, а один вийшов новий (Стапінський, котрого Народний Комітет поручив руским виборцям піддержувати). З дотеперішних перепали такі визначні, як Бойко, Бернадзковський, Вуйцік і Сьреднявський. Стороництво хловского союзу піддержуване центр. комітетом (związek chłopski, або т. зв. панських хлопів) мало доси 5 послів, а тепер лише 3, отже втратило 2 мандати.

Стояловці, піддержувані центр. комітетом, крім давного мандату (кс. Стояловского) здобули ще два мандати, а до них імовірно прилучить ся і кс. Шпондер, що давнійше (в 1897) засідав в раді державній з кс. Стояловским, так що імовірно будуть мати 4 мандати.

З давних руских послів (15) у вийшло до сойму тепер лише 5: Барвінський, др. Олесницький, Остапчук і двох по-

ставлених центр. комітетом: Мандичевский і Охримович. Нових вийшло 8: Барабаш, о. Богачевский, Гліджук, Гурик, др. Король, о. Мазикевич, др. Могильницький і Старух. Не вибрані поновно: Винничук, Новаковський, др. Окуневский, др. Савчак; не кандидували: Вахнянин, о. Гаморак, Заячківський, Каратницький, Кульчицкий і Небилонець.

Др. Олесницький, перейшовши з давного повіту жидачівского до свого повіту стрийского, мимо великого висилена гр. Кароля Дідушицкого, відніс надним світлу побіду. В жидачівським повіті против презеса ради повітової Павликовского, котрий здобув лише 66 голосів, упав о. Давидяк, здобувши о один лише голос менше. Др. Окуневський, котрий полишив давній свій повіт коломийський на поталу д-ру Дудикевичови, ставав в трох повітах, своїм городеньським, в тоймацьким і в дрогобицьким (проти Кс. Охримовича), однак нігде не осягнув більшости. Головна ненависть за сецесию звернула ся проти д-ра Савчака, дотеперішнього члена кр. виділу в підгаєцьким повіті, де проти него виступив презес ради пов. Літинський і здобув 100 голосів, коли тимчасом др. Савчак осягнув лише 56. Центр. комітет з правительством піддержував в надвірнянським кандидатуру о. Мандичевского, а в дрогобицьким кс. Охримовича, не ставив або цофнув свої кандидатури в богородчанським (проти Барабаша і Коцюби), в бродським (проти Барвінського і Ничая — там не могли згодити ся: одні хотіли Городицького, другі Криля, треті гр. Петнера), в долиньським (проти о. Богачевского), в збараським (проти Остапчука), в турчанським (проти Гліджука).

В виборчій акції з руского боку не

було однодушности і одноцільности. Не мішали ся до сего соціально-демократична «Воля», ані радикальне стороництво (бо оно мало репрезентантів д-ра Евгена Левицкого, Будаиновского і Цегельского в Нар. Комітеті), ані товариство ново засноване старих народовців «Руска Громада». Акцію вела «Русская Рада» і Народний Комітет на основі компромісу. Але цілий сей компроміс велими характеристичний. Проти д-ра Дудикевича, визначного москвофіла, піддержуваного всею силою «Русской Ради» не ставить «Народний Комітет» ніякого кандидата. На рівні з Дудикевичом оцінює «Нар. Комітет» п. Барвінського, котрому не поставив жадного контркандидата (але Поляка Стапінського поручив руским виборцям попірати). За те «Русская Рада» висунула проти Барвінського, піддержуваного «Народовецьким бродським комітетом» москвофіла Ничая, а брідська москвофілська «Селянська Рада» парадерутена Громницького. В Богородчанах проти Народного Комітету і его кандидата Коцюби, переводить «Русская Рада» москвофіла Барабаша, а в Долині не піддержує о. Богачевского. В Раві переводить «Русская Рада» о. Мазикевича проти кандидата «Нар. Комітету» о. Кириряна. В Станиславові «Русская Рада» рив безуспішно проти кандидата «Нар. Комітету» Гурика. «Народний Комітет», котрий руским виборцям не поручив піддержувати Барвінського хоч би на рівні з Поляком Стапінським, затверджує яко своїх кандидатів: москвофілів д-ра Короля і Давидяка. За те відплачує ему «Русская Рада», висувуючи в Бібрці москвофіла о. Заяця і приволокує тим Романчука цофнути свою кандидатуру, що-

21)

О. Я. Кониський.

Молодий вік Максима Одиця.

(Хроніка з давноминулого).

Гості покинули карти і вийшли зза стола.
— «Ой не гаразд запорожці!» починайте — говорив Береза.

Несподіваний хор співав пречудово! а коли скінчили пісню, Береза стояв серед світлиці з згорненими на грудях руками і вогкими очима.

— А романсів ви не співаете? — спитала Настя Одиця.

— Деякі вмію.

— Будьте ласкаві і заспівайте.

Він побренькав на гітарі, взяв акорд, другий і заспівав Шевченкове: «На що мені чорні брови»...

— Господи! як хороше! невмовно хороше! — говорили разом Настя і Ляшенчиха.

Небавом усі гості мушени попрощали ся, проводячи їх до екипажів на вулицю, Искра почув в дворі під варканом голос: «в бездню гриховней валая ся»...

— Се ти Максиме? — спитав ся він.

Замість відповіді голос тремтливо виводив: «милосердія твоего призиваю бездну».

— Зараз, зараз; ось Хорунжий замкне браму, дак і покаже «милосердіє» — мовив Искра і звелів Хорунжому бережно відвести Максима до себе в хату, роздягти, покласти спати і до світу нікуди не пускати.

Найдичівна і Ляшенчиха зістали ся ночувати.

— Правда: соловей? сущий соловей — сказала Ляшенчиха Насті, коли вони зістали ся у двох.

Настя догадала ся, про кого саме йде річ і відповіла:

— Ще й який соловей; шкода тільки, що по мужичі говорять; співать — що івче, а говорять... не личить.

— А меві байдуже! он же і мій старий інакше не вміє, як по народньому: Ляшенчихі якось вже соромно стало сказати: «по мужичому». — Вернувшись до господи і я тепер інакше не говорити му — додала вона.

— А мені неяково...

— Одивець же говорить, а він не мужик, студент, панського роду.

— Які вони ті Одиці — вапи! хіба пан їздити-ме отак як він на простому возі, одною конякою і без кучера.

— Але батько його суддею був.

— Коли то те було... тепер не той час...

Мій дядько каже, що перша річ, щоб бути освіченою людиною, треба знати руску мову і літературу...

— А хто не знає?... напр. Німець?

— Ну, Німець у Німеччині, а ми в Росії...

— А співает добре... голос! голос! просто соловей! Я і тепер чую: «на що мені краса моя»... Боже! як гарно; я вперше чула сей романс.

— І я вперше; справді гарно; треба завтра записать у його і слова і мелодию.

Другого дня за сніданням Ляшенчиха знов зняла бесіду про свій «Париж» і почала запрошувати Одиця до себе в «Париж».

— Дякую, щиро дякую — відповів він.

— Коляж вас ждати?

— Запевне не скажу.

— От-би на заговині, я за вами коней пришлю.

— На чужих конях мені не можна їхати, бо деж і на кого я свого покину?

— Я пришлю кого з людей, дак вашого коня з возом переведе до нас.

Одиць ще раз подякував, але прохав не присилати за ним коней, а коли можна буде, дак він приїде на свому.

Ляшенчиха попрохала Одиця заспівати її ще кілька пісень, записати її «На що мені чорні очи», а по обіді і вона і найдичівна попрощали ся і поїхали.

(Дальше буде).

би не відніс там моральної перемоги, і тим способом начальник національно-демократичної партії остав без мандату.

Гайдамацтво.

В часі, коли поспалися клевети і очеркня на руский нарід, коли руского мужика польська преса представила, як дикого звіря, з гайдамацькими інстинктами, коли закинуто рускій інтелігенції і духовенству, що они не зробили нічо для ублагороднення руского хлібороба, і з сеї причини виводжено потребу польської опіки та славлено заслуги польської інтелігенції на Русі, а особливо польської шляхти — в тім часі як-раз виринув на дивне світло документ, який кидає ярке світло на місію, яку сповняє польська шляхта супротив руского люду.

Як-раз веде ся тепер в Сяноці судова розправа «за ліси і пасовища» в Манастирці. І не диво, що як-раз там потекла кров в спорі о ґрунтові служебности. Бо навіть собака пізнає з першого погляду прихильного чи неприхильного собі чоловіка, а Манастирчане цей мали доволі часу і нагоди перекопати ся, яким духом дивуть до них дідиці графи Красіцкі, яких лави они зрешували своїм потом від віків. А отсе подані «Діл-ом» виїмки документу, що утвердить цілий світ в тім, що відчувають нещасні рускі громадяне Манастирця та других сіл ключа ґр. Красіцких:

Виїмки з тестаменту

бл. п. Едмунда ґр. Красіцкого, властителя поєїлостий Лісько з прилеглостями, помершого при кінці 1894. року, вітця Ігнатія ґр. Красіцкого, теперішнього властителя тих поєїлостий, котрий то тестамент є зложений в архіві ц. к. окружного Суду в Сяноці в актах IV 24/94.

I. З головного тестаменту з дати Лісько дня 29. грудня 1880:

Jest wolą moja, aby zwłoki moje były pochowane w kaplicy przezemnie na cmentarzu w Bachorcu wymurowanej. Bliższe szczegóły o pogrzebie moim któren chcę aby się jak najskromniej odbył i aby duchowieństwo o. gr. k. tj. ruskie żadnego w temże nie miało udziału w kodycyłu zostawionym dokładnie opiszę. — Lisko dnia 29. grudnia 1870.

II. З додаткового кодицилю з дати Лісько дня 11. серпня 1891:

Wyrażną wolą moją jest, aby pertraktację majątku i wszystkie prawne wymagane sądowe czynności nie oddawano Panu Kokurewiczowi gdyż jako Rusin mógłby jaki wyraz polski nie we własnem znaczeniu zrozumieć, zresztą zawsze był mi nieprzyjaznym i moim przeciwnikiem. Wkładam obowiązek na żonę moją i synów, aby uprosili czyto pisemnie czy także osobiście Prezidium c. i k. Sądu obwodowego w Sanoku, aby do wywymienionych czynności delegował P. Adamskiego c. k. Not. w Baligrodzie lub gdyby on był przeszkodzonym którego z notaryuszów w obrębie Sądu Sanockiego funkcyonujących byle Polaka obrz. łać.

Wymagam także, aby duchowieństwo Ruskie w pogrzebie moim tak w Lisku i Bachorcu udziału nie brało i żadnych співів руских не було.

III. З додаткового кодицилю з дати Лісько дня 17. червня 1892:

na jednego zostaje jeszcze miejsce, którego trzeba osadzić oczywiście Polaka...

W Bezhimowej dolnej trzeba się starać, aby Polacy kupowali grunt...

Naresze będzie można 2 Polaków osadzić...

Ja dlatego te pola od Woli odłączył i przyłączył do Posady, aby dzieci polskie z tych osad nie były zmuszone chodzić do szkoły (jak będzie) na Woli, bo będzie ruska a Posada przyłączona do Liska ma szkołę polską. **Polonizować trzeba Huzele, Bezhimowę dolną.** Posada Huzele należą do szkoły w Lisku a Bezhimowa gdyby miała szkołę w Lisku toby była polska, ale jeżeli połączą górną toby element ruski przeważał, ale koniecznie trzeba się starać, aby szkoła była z językiem wykładowym polskim. W Posadzie z osadnikami **już jest połowa Polaków w czem moja zasługa** zem pola Szubienice do Posady przyłączył. W Huzelach powiększając się polany, trzeba Polakom ile można

pomagać, dając drzewo na chałupy choćby tylko komornikami byli, to powoli i grunta dokupować będą. W Bezhimowej projektowałem, aby szkoła była dla Bezhimowy dolnej i Jankowiec i chałup Łukawicy na Debrach toby wtedy trzeba dać na szkołę pole L. 799 część 802 coby uczyniło 1½ morga. **Te trzy wsie dadzą się łatwo polonizować. Łukawicę także polecam, tam nieco trudniej** ale chłopcy są cywilizowani i już jest 13 Polaków. Na gruncie kupionym w chałupie skarbowej mieszka i używa Wicek German, gdyby chciał przejść na chałupę ojca to tam także koniecznie Polaka osadzić.

Z dodatku do того z dnia 22. grudnia 1892: Dowiedziałem się, że Rusini chcą kupować dominikalny plac naprzeciwko Starostwa, któren zasadzany brzostami otóż wyraźną moją wolą jest, aby ten grunt nie był sprzedanym... Wyrażnie postanawiam, aby jeżeli moi spadkobiercy lub ich prawnonabywcy, jakie realności w mieście lub grunta wiejskie sprzedawali **aby sprzedawali tylko Polakom obrz. łać.** z tym samym obowiązkiem na tych częściach ciągnącym.

IV. З додаткового кодицилю з дати Лісько дня 31. червня 1893:

Polecam synom moim, aby w razie gdyby Notaryusz miejscowy był Rusin, aby prosili Sąd obwodowy aby wyznaczył do robienia pertraktacyi Notaryusza Polaka z pomiędzy notaryuszów w jego obrębie czynnych. Także wyraźnie żądam, aby na pogrzebie moim przy obrzędach czy to w Lisku czy w Bachorcu nie było ani співів ani ceremonij руских.

Z dodatku do того z dnia 1. червня 1893:

tylko iż w razie mej śmierci może robić pertraktacje Pan Notaryusz Jurkiewicz, **choć Rusin, ale synów wychowuje w obrządku łaцьskim.**

V. З додаткового кодицилю з дати Лісько 7. грудня 1893:

Kasa lub Fundacya pożyczkowa Polska imienia Tadeusza Kościuszki. Z tych powyżej oznaczonych pieniędzy przeznaczam dla gmin Manasterca 150 złr., Bezhimowy dolnej 450 złr., Łukawicy 350 złr., Posady liskiej 150 złr., Huzele 250 złr., Weremień z Łączkami 250 złr., Sukowate 350 złr., Kamionki 200 złr., Bachorzec 500 złr., Podbukowina, Połhowa i Słonne razem 150 złr., Poraż 200 złr., co razem czyni 3350 złr. jak wyżej. **Główne warunki są aby pożyczki były udzielane gospodarzom religii rzymskiej.**

Dalej zapisuję Radzie szkolnej miejscowej w Porażu 350 złr. na zakupno za procenta drzewa na opał szkoły. Tak samo jeżeli szkoła Bezhimowy dolnej, której erekcyja teraz jest w trakcie będzie szkołą z językiem wykładowym polskim na ten sam cel co w Porażu zapisuję rocznie 350 złr.

VI. З додаткового кодицилю з дати Лісько 9. жовтня 1894:

Dziś jeszcze dodaję, starajcie się u Sądu obwodowego w Sanoku, aby wyznaczył do robienia po mej śmierci pertraktacyi spadku Polaka notaryusza albo Lisowskiego z Baligrodu albo Narajewskiego z Dynowa, **aby Polak zarobił.**

Нічо не приєднало польского магната з руским народом. Ані відвічна его праця на рілі, яку щаслива доля віддала ему в посіданє, та з якої він стягав пожитки, ані наша св. Унія не вирівнала в его понятях ріжницї межі обрядами. Працю руского люду небіщик звертав на его винищенє, а рускої церковної пісні лякав ся навіть ще в домовині. Ясний і очевидний намір твореня «рентових осель» для польских поселенців в невеличкім розмірі власних маєтностей та польонізованє народних шкіл, надає діяльності бл. п. Красіцкого загальне значінє.

Не містимо сего документу длятого, щоби неславити память помершого. Він станув вже перед престолом Всевишнього і там здав рахунок зі своїх чинів. Чи одержав нагороду, чи кару — наші слова не в силі змінити в нічім его судьби, та ми і не сьміли-б в виду Божого суду підносити голос нашого ропоту. А що сей документ таки, немов урядком, дійшов до публичної відомости — може тим способом Всевишний дає его автору спроможність хоть в часті відкокутувати кривди, які вчинив рускому

населено через свій шовінізм, може сам автор зноза гробу хоче тим способом остережи своїх наслідників та цілу польську суспільність, який приєднується, кривдив тубільних Русинів, що такий патріотизм не лицев з Божим заповітом вселюдської любови, що шовінізм, посунений до сеї степені, се правдиве гайдамацтво.

Голоси польської преси про вислід виборів.

«Słowo polskie» оставляє політичну оцінку вислїду виборів з сільської куриї до часу покінчення виборів зі всіх куриї та поки-що зіставляє лише цифровий вислід в об'єктивний спосіб.

Для «Dziennik-a polsko-го» найінтереснішим на разі є «погром польских людовців», котрим закидує посів каєгової ненависти, наскрізь матеріялістичне «собковство», щепленє в маси хлонскі бурю і ненависть против польської інтелігенції. Але надійшла виборча компанія — каже «Dziennik» — і польский люд зложив світлий іспит своєї народовой зрілости. З сільської куриї виїшов гурт людей, які знають тільки *один нарід* і хотять боронити ся против роздору вітчизни на касти, які понад все ставляють народова єдність і суспільну згоду; заявили ся навіть за Стояловцями з хвилєю, коли вирекли ся каєсти і беззглядної неґації. Не хто иньший лице сам польский люд прочуняв і відкинув труту, яку точено ему в душу. Прочуняв і побідив — на власну хвалу.

«Przegląd» констатує, що з людовців виїшов лише провідник Ставіньский — і «рядовий» Кремпа, а і польский «хлонский союз» утратив два мандати. Так само і Русини — лише стратили два мандати. Отже їх сецесія, як показує ся, не принесла їм жадного пожитку, а для сторонництва руских угодовців виявила ся просто фатальною. Навішни поіменно всіх нововступаючих послів, каже Przegląd: Варто запам'ятати собі, що посол Старух перейшов лише завдяки голосам польского людового сторонництва, яке свою метивність посунуло так далеко, що волило голосувати на Русина, чим на кандидата центрального комітету п. Рамулта. Вкінці подає силветки послів Гурика і Барабаша, які по шестилітній павзі вертають знов до соїму і кидає питанє, кого з руских послів вибере соїм членом краєвого віділу супротив сего, що др. Савчак утратив мандат?

Найзідливіше висказує ся Gazeta Narodowa. Так і видно, що результат виборів не зовсім відновідає ві шовіністичним забаганкам і она хотіла би бодай своїми наругами та притиками збільшити блиск шляхоцко-консервативної перемоги. Дійсно — каже она — вислід вчерашнього голосованя є програюю для всіх, так польских як і руских радикальних сторонництв. З 74 вибраних вчєра послів належить 51 до ряду сих, яких кандидатура підправ народовой центральної комітет, три дальші (кє. Вільчєвич, Гуза і Швед) хотїли кандидували на власну руку, але не належать до приклонників радикальних сторонництв, так, що взагалі 3/4 всіх нововибраних селянских послів належить до умірованих сторонництв, а лише 1/4 до опозиційних. З двайцяти опозиційних послів належить 13 до рускої опозиції, а 7 до польської опозиції. З тих сімох належить чотирох до табору кє. Стояловского, а лише трєх до табору людовців.

В двайцяти руских виборчих округах упали кандидати руских опозиційних сторонництв — і в тих тринайцяти округах, в яких руска опозиція віднесла перемогу, в чотирох (Дрогобич, Надвірна, Турка, Збараж) побідили лише за підпертем Поляків тому, що вибрані там послї дають гваранцію неупередженого діланя в соїмі. Отже опозиційних Русинів буде засїдало в будучім соїмі властиво лише девятьох, бо двайцять кандидатів сеї масти пропало. Є се, як здає ся (?), доскульне вотум недовіря зі сторони рускої людности (!) для фактичної політики руских сторонництв, з яких кожде иньшим взиком, иньшою правописною, після иньшої програми веде пусту пропаґанду зависти та національної і суспільної сварї в краю. Найдоскульвіше стали покараними за своє фальшивє (?), дволичнє (!) поступованє т. з. угодовці. З тяжкою бідою удержав ся з цілого кружка «угодових» протестовичів при мандаті лише один п. Бар-

вінський. Член краєвого відділу п. Савчак на дармо признавав, що зробив дурницю, прилучаючи ся до демонстрації, яку на его нещасте вигадав п. Олесницький, на дармо удавав ся під крила Бог зна яких протекцій, щоби удержати ся при мандаті. Се нічо не помогло: vox populi сказав, що такого чоловіка без думки і переконання не хоче мати своїм послом — і п. Савчак упав. Неменше знаменною проявою є також упадок найбільше зайлого представителя рускої опозиції д-ра Окуневського — в трех виборчих округах. Всі три округи сказали: не хочем борба! — і архиборитель три рази упав!

Nowa Reforma в статі «Pozorne zwycięstwa i greszywiste klęski» виводить, що сумна се побіда, по перше тому, що консервативний табор заострив собі був апетит на значно більше, по друге, що побіду осягнуто, як можна припускати з дотеперішних донесень, та із звісного перебігу правоборів в цілім краю, средствами, які нас спонукують до піддержання всіх закидів і всіх тверджень, що вибори соймові з сільської курії в р. 1901. будуть творити в історії галицької автономії може найменше почесну і чисту карту. На доказ сего приводить згаданий дневник факт, який збув ся при виборах в Кракові, де оголошено вибір кс. Шпондера 92 голосами против 52, які уняли на Вуйціка. Отже зараз по оголошенню сего висліді голосованя 79 виборців зложило і підписало ось яку заяву: Низше підписані виборці з краківського повіта зізнають отсим, що при голосованю в сільській курії краківського повіта на посла до сойму, дня 5. вересня 1901, віддали свої голоси при виборчій комісії на Франца Вуйціка, господаря з Вицьовж. Повисшу заяву стверджують власноручними підписами, а евентуально готові ствердити їх присягою. Краків 5. вересня 1901.

Про Русинів згадує краківський дневник в кінцевій увазі і досить неясно. В рускім таборі — каже — не багато змінило ся крім того, що радикальний елемент увійде до сойму зміцненій та що здобуло мандати двох москвофлів. Але не сам їх вибір уважаємо стратою, як радше те, що після їх власних запевнювань та інших певних даних, она стали вибраними завдяки тихій підпорі польських (!) консерватистів.

Наконець подаємо солодкавий, а фарсеїський голос краківського «Czas», який при сій нагоді не номинув зробити тяжкий закид рускому духовенству. У східній часті краю, — пише Czas — шалена агітація, ведена радикальними рускими агітаторами, а підпирана руским духовенством, скінчила ся утратою кількох мандатів для Русинів і взагалі, а виймою д-ра Короля, скрайні кандидатури не мали powodження. Др. Окуневський, який кандидував аж в трех повітах, перепав в усіх трех, підчас коли люди поважні і умірковані, як о. Мандичевський і п. Охримович позискали величезні більшости. Сей вислід остає в яркій суперечности з деклямаціями, фразами руских агітаторів, які раді би польський елемент у східній Галичині винищити. Руский люд не стратив еще почуття солідарности з польськими побратимцями, оперту на історичних традициях, етнографічній кривности і спільности інтересів. Є се нероздільні звязи, яких не розірве брутальна рука амбітних, покутних політиків, шукуючих в народовій і суспільній ненависти ратунку для своїх розбитих, політичних карьер.

Новинки.

— **Календар.** В неділю: гр.-кат. Адриана, Наталії; рим.-кат. Фавстина. — В понеділок: гр.-кат. Памена прел., рим.-кат. Горгонія. — Вівторник: гр.-кат. Мойсея прел., Августина; рим.-кат. Пульхерії.

— **Пос.** Барвінський виїхав до Триєсту на торжество хрестия вонного корабля «Арпад», котре там відбуде ся 11. с. м. в присутности архикнязя Йосифа Августа і інших достойників державних.

— **ВПреосвя.** Митрополит Шептицький виїздить дня 17. с. м. до Олеська на посвяченє церкви, а звідтам вибере ся на канонічну візитацію скалатського деканата.

— **Движима азбука.** — се прилад до образового представлення початкової науки читаня і писаня. Видав Григорій Блїй, емерит. учитель 6-класової школи у Львові. Комплет обнимає 76 букв, писаних на картоні, wraz із пуделком до переносаня і відповідною конструкцією та з прила-

дом до установа букв. Ціна 10 корон; для учителів народних, книгарень по 8 корон. Замовляти можна в канцелярії Товариства «Прогрессивна» у Львові і в книгарні Ставропільській (ул. Руска ч. 3). «Движима азбука» повинна безусловно находити ся у кожній народній школі.

— **До I. класи рускої гімназії в Чернівцях** прийнято 76 нових учеників, що разом з репетентами становить муть звиш 80 учеників, для яких треба буде двох відділів.

— **Краса рада шкільна** ухвалила на засіданню дня 29. серпня 1901:

перенести заступників учителів середних шкіл: д-ра Жигмонта Шиманського з гімназії в Новім Санчі до реальної школи в Тарнові; Домініка Желяка з реальної школи в Тернополі до I гімназії в Тернополі; Витовта Рогошевського з гімназії в Бучачі до реальної школи у Львові; Наколу Шущинського з гімназії в Бережанах до гімназії в Бродях; Валеріяна Вілюша з II гімназії до V у Львові; Бронислава Гейберта з V гімназії у Львові до гімназії в Стрию; Володимира Ленкевича і Станислава Гоммога з III гімназії до філії V гімназії у Львові; Адольфа Подвишньського з гімназії в Бродях до гімназії в Самборі; Володислава Гжицького з гімназії в Вадовицях до гімназії в Тарнові; Леоольда Студентовича з гімназії в Ряшіві до гімназії в Подгужу; Бронислава Герулю з I гімназії в Тернополі до I гімназії в Коломиї;

заіменувати заступниками учителів в гімназіях: Евгена Домбровського і Адама Конопінського в Бережанах; Михайла Валігуру в Бучачі; Стефана Канторка в Дрогобичі; Антона Крушельницького в Ярославі; Якова Богосевича в I гімні в Коломиї; Маріяна Райтера в III гімні в Кракові; Фридриха Міллера в I гімні в Кракові; Олега Целевича в I гімні у Львові; Стефана Томашовського в II гімні в Перемишлі; Едварда Кунцога в II гімназії у Львові; Володислава Дунїн-Вонсовича і Івана Александровича в IV гімні у Львові; Людвика Кавецкого, Теодора Мянковского, Віктора Осецкого в V гімні у Львові; Івана Оку і Генрика Кшижановського в III гімні у Львові; Маріяна Турнауа і Олександра Клечинського в I гімні в Перемишлі; Евгена Кошакевича, Жигмонта Давельського, Евгена Урбанського і Генрика Комперду в Ряшіві; Станислава Губерта і Генрика Маурера в Вадовицях; Йосифа Райса в Самборі; Йосифа Розкоша в Станиславові; Мечислава Пюнтковського і Станислава Вальковича в Тарнові; Йосифа Гланішевського і о. Павла Сульму в Новім Санчі; о. Станислава Котуского в Стрию; Жигмонта Бромберга в II гімні у Львові; Олександра Бачинського в II гімні в Тернополі; Заступниками учителів: Казимира Кочинька і Володислава Цыпка у Львові; Францішка Хшостовського в Кракові; Омеліяна Тевчина в Станиславові; д-ра Ернеста Луїньського у Львові; Климентія Руденського в Тернополі; Михайла Баранського в Станиславові.

— **Зі сто радних міста** Львова зібрало ся вчора на заповіджене засіданє ледви 33, внаслідок чого засіданє не відбуло ся.

— **Нова залізниця.** Міністерство залізниць дозволило акційному товариству цукроварні в Переворску перевести залізничий шлях від стації Зучка на (Буковині) через Топорівці до Ольвої.

— **З державних залізниць.** Міністер залізниць іменував: Ізраїла Грубера, комісаря будівництва і начальника стації в Сколім, контрольором руху у Львові; Фердинанда Герцога, старшого комісаря будівництва, начальника стації в Чорткові, начальником стаційного уряду в Ярославі. На власну просьбу перенесено: Слівинського, офіціала і начальника стації в Бузачівцях і Володислава Герцака, асистента в Станиславові, до львівської дирекції. Франца Гавитмана, старшого ревідента, перенесено в стан супочанку; Володимира Мельника, аспіранта, перенесено зі Станиславова до Беднарова.

— **Снажена віця** появила ся в Ляпках коло Ярослава і напала на людей, однак на щастє нікого не покусала. Віцю убив якийсь селянин секирою, коли она кинула ся на него.

— **Жиди на російських університетах.** «Южний Край» доносить, що в харківській університеті одержано розпорядженє міністра пародної просвіти призволяюче приймати жидів на університети після слідууючої норми: для університетів петербургского і московского 20%, для новоросійского (одеського) 7%, а для прочих 3%.

— **Ц. к. Дирекция почт і телеграфів** подає до відомости:

Блянкети на цлові і статистичні деклярації до пакетів призначених за границю видавати ся будуть по зужитю засобів дотеперішних друків в формі і великості заграничних адресів пересилкових з відповідно зміненям текстом.

— **Дрібні вїсти.** У Львові помер Юліян Миколай, співвласитель «пасажу» сего імени. — В вагоні III класи залізничї Сокаль-Львів найдено ручну торбину, в якій було 1464 К. Пошкодований має зголосити ся у львівській поліції, де зложено найдені річи.

Наука, штука, література.

— **З Київ.** Дружина російско-малоруских артистів під упривою п. Ратмірової — як ми давніше доносили — від кількох місяців дає представлення в огороді купецької ресурси. Про сей театр пише варшавське «Słowo»: Вісім літ тому, як генерал-губернатор Ігнатієв позволив на українські представлення у Києві і від того часу зачали до нас приїздити театральні дружини: Кропивницького, Саксаганського і Садовського. Спершу поводило ся Українцям знаменито: розривано білети, уряджувано артистам овації, а по кількох літах публіка перестала зовсім займатися ними. Цілий український репертуар надто одностайний, всі штуки надто до себе подібні, таїці та сьпівні надто скоро переїдають ся і український театр сьвітять пустками, а дружини упадають. Тепер взяла ся дирекція на спосіб і виставляє напереміню українські штуки, великорускі комедії та драми і оперетки; нині «Гейша», завтра «За Німан іду», позавтра Островський. В сей спосіб поправляють ся якось відносини.

— **Родимці! Памятайте на бурсу „Шкільної Помочи“ в Самборі.**

Телеграми.

Буфальо, 7. вересня. На президента Сполучених Держав північної Америки виконано вчора смертельний замах. Мек Кінлей звиджував виставу в Буфальо і коли перебував в галі музичної вистави, якийсь мущина, прилично одітий, задержав его і стрілив до него три рази з револьвера. Одна куля влучила президента в ліву грудь, а друга в черево. Убійника придержано, але до тепер ще не стверджено его особи. Президента заміщено в шпиталевім бараку вистави. Лікарі виняли кулю з грудий. Президент відвискав притомність, однак рани загрожують життю.

Оломунець, 7. вересня. Завтра відбуде ся тут отворенє католицького віча, в яким прийме участь понад 3000 учасників, не вчислючи в се дооколичного люду, який в процесіях прибуде до міста. Рівночасно відбуде ся протестуюче віче всенімців, на якого дневнім порядку поставлена одна точка: борба з ультрамонтанами. Промовляти будуть: Менґер, Шіяри, Шумаєр, Ріґер і Немец з Праги.

Софія, 7. вересня. Собрание ухвалило знатною більшостию голосів обжалувати б. міністрів Іванчова, Радослава, Жончева і Тенева о нарушенє конститутції, зраду краю і шкодженє інтересам держави. Голосованє тривало три години.

Малий фейлетон.

БОГДАН ЛЕПКИЙ.

Засьпів.

Єсть в моім серцю, десь дуже глибоко,
Сьвятиня повна тиші і спокою.
Там найбистрійше не догляне око,
Там навіть думка не продресь стрілою,
Там стежка долі й недолі кінчить ся,
Житє буденне навіть не приснить ся.

Сьвятиня ясна, з чистого хрустало.
Довкола неї шепчуть розговори
Лїси таємні, а з далека грає
Предвічну пісню безконечне море.
З над того моря мов небесні роси
Вітрець найкрасні спомини приносить.

До тої серця ясної сьвятині
Перед житєм нераз я утікаю
І душ пречистих крила голубині
На супочивок цілющий складаю
Там, щоб скупати свої пера білі
І в сьвіт летіти могуті а сьмілі.

Три дороги.

(З Конопінської).

Гей з хлопської хатини
Йдуть чорні три дороги —
Одна іде на поле,
На панське, на розлоге,

А друга йде на ліво,
Де коршмонька біліє,
А третя йде на право,
Де хрест на гробі мріє.

На тій доріжці першій
Піт людський сріблом сьвітить;
На тій доріжці другій
З батьків сьміють ся діти;
На третій на дорозі
Там коник польний скаче,
Похилий хрест чорніє,
Береза біла плаче.

По всіх оттих дорогах
Людий ідуть громади —
А хтож їх на дорогу
В сьвіт духа запровадить?

COLOSSEUM Ernesta Thorna.

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонішна.

Програма від 1. до 16. вересня 1901.

При співучасті військової музики 80. п. п.

1) **Lirico**, італійський квартет. 2) **Müller-Lip-part**, музикальний акт трансформаційний. 3) **Black-Doblado**, зі своїми 6 кізлами. 4) **Bajerri**, представитель композиторів при фортеп'яні. 5) **Minos-Styx**, новочасний Мефісто. 6) **Орхестра** і рекламограф. 7) **Elly de Bianca**, субретка. 8) **Ell & Luy**, парискі тансери акробатичні. 9) **Sander Kliné**, червобесідник. 10) **Leopold & Falceni**, дуетисти. 11) **Американський біоскоп**, нова серія живих фотографій.

Що дня о 8. год. вечером велике представлене. В неділю і сьвята два представлени. Що п'ятниці **High-Life** представлене. Білети вчасніше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

Лекційна комісія

студентів філософичного відділу львівського університету, яка остає під зверхним проводом проф. Твардовского, поручає здібних інструкторів і домових учителів. — Усні зголошення приймають члени комісії щоденно (навіть в неділі і сьвята) на університеті (І п. Сала VIII) межі 12 год. — Адреса: Лекційна комісія студентів філософичного відділу, Львів, Університет.

Дешевим і гарним дарунком

при всяких нагодах,

яко гарна прикраса комнат і
Картини: Верещагіча, Шевченка в до-
вині і Слассьона, Шевченкова
могила.

Можна дістати через адміністрацію „Руслана“
з пересилкою за 1 кор. 60 сот.

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР“

Львів, ринок ч. 10. (дім „Просьвіти“).

одиноке руске товариство асекураційне, обезпечає будинки і всі предмети движимі против огневих шкід.

„Дністер“ припоручив Пресьвящ. Ординарияті Всеч. Духовенству і вірним всіх трех Воєвхій

Фонди гаранційні „Дністра“ з днем 31 грудня 1900.

Фонд резервовий	311.540	кор 11 сот	} разом 520.406 кор. 65. сот.
Резерва премій	171.942	„ — „	
Резерва спеціальна	6.000	„ — „	
Фонд емеритальний	30.924	„ 54 „	

Тарифи „Дністра“ умиренані. Надвизка річна розділяє ся між членів в формі зворотів. За рік 1900 дістають члени 8% звороту з премій

„Дністер“ виплатив до 31 грудня 1900 відшкодовань 2.120.834 кор. Шкоди ліквідують ся безплатно в присутності Делегата і 2 членів

Поліс „Дністра“ приймають при позичках сипотечних Банк кравчий і Каса ощадности у Львові, Коломиї, Самборі, Долині, Снятині, Городенці, Тереховлі, Заліццях, Городку і Богородчанах

НА ЖИТЕ треба обезпечити ся тільки через „Дністер“ в Товаристві взаїмн. обезпеч. в Кракові; в таких обезпечень через „Дністер“ иде часть провіані на русні публичні добродійні цілі; поліс і квіти видає Краківське Товариство рускі

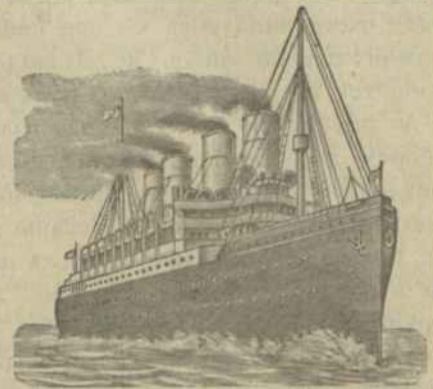
„Дністер“ пошукує спосібних агентів, особливо селян господарів в окрестностях, де ще нема близько агенцій „Дністра“. Агенти заробили вже 274.964 кор. провіані

Зголошення о агенції треба вносити до Дирекції у Львові

Селяне! убігайте ся тільки о агенції „Дністра“

Від огню обезпечайте ся тільки в „Дністрі“.

На житє обезпечайте ся тільки через „Дністер“.

Ц. к. концесіоноване

Бюро-подорожи і експедиційне

Софії Бєсєдзкої

ОСЬВЕНЦІМ, ДВОРЕЦЬ
продає

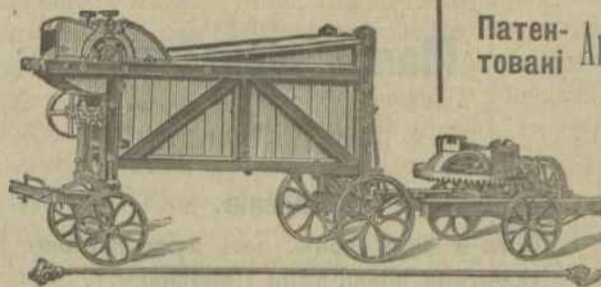
окружні білети залізничні,
корабельні карти І-шої і II-ої класи,
та межипокладові карти для виселенців
2-12.
до Америки.

— Проспекти даром і оплатно. —

* Признані за найлучші *

Сталеві плуги 1-2, 3- і 4сєкєивові

Борони до лук та моху складові і дилігональні. Валки Обручкові, гладкі і сталеві

СІВАРКИ „AGRICOLA“

Косярки ав. конюши-Зіжка, граблі до гро сїна і збіжа і гачі до сїна.

Патентовані Апарати Дітра до овочів, ярин і т. п.

Праси до вин і овочів, ярин і т. д.

Млинки на овочі і ягоди.

Машини до толочєня винограду.

Патентовані „Молотільні“ оборотні і обручкові, ручні, кератові і парові; на керати від 1—6 коний.

Самодільні патентовані Сикавки „Сифонія“

до нищення мищєць на винограді, ріпаку та земної блошки.

Кітлові печи до переносєня. Парові машинки до папі

Найс-млинки до чищення збіжа.

Січкарні системи Гексла. Млинки до шротования, та до краєня бураків.

* Ручні праси до сїна та соломи постійні і до переносєня

як також всякі иньші господарєкі машини.

виконують і доставляють після найновішої системи

RH. MAUFARTH & Co.

ц. і к. уприв. Фабрика машин різн., відливарня заліза і парова кузня. у Відні, II. Taborstrasse Nr. 71.

Заснована в 1872 р.

750 робітників.

Відзначена 400 золотими, срібними і бронзовими медалями на всіх більших виставах.

Вичерпуючі каталогі і численні письма з признанєм — даром.

заступці і відпродавці пожадани.

3-0

Хто ще не читав

ФРАНЦА МЕШКА:

Драма на селі

ціна 70 сот.

і того самого автора: **НАГУЛА**

ціна 30 сот.

оповіданя з життя Словінців в перекладі І. Кузіва

нехай як найскорше замовить сі дві книжочки в Наук. Товар. ім. Шевченка, ул. Чарнецького 26, або в Ставропільській Книгарні ул. Руска у Львові.

Вєїлякі
КУПОНИ
вильосовані
цінні папері
виплачує без потручени
провіані або коштів
Контора виміни
ц. к. упр. гал. акц.
БАНКУ
Гіпотечного.